

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 45/1995 vp

Hallituksen esitys laeiksi ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta ja kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 1995 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 76/1995 vp.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina finanssineuvos Maria Rehbinder valtiovarainministeriöstä, ylitarkastaja Tapani Tuomiharju ja nuorempi hallitussihteeri Päivi Kairamo-Hella työministeriöstä, neuvotteleva virkamies Veikko Vilenius opetusministeriöstä, ylitarkastaja Antti Eskola kauppa- ja teollisuusministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Juha Rossi sosiaali- ja terveysministeriöstä, ylitarkastaja Mirjami Saarela verohallituksesta, tutkimuspäällikkö Juhani Pennanen kilpailuvirastosta, hallintojohtaja Esa Luomala Teknillisestä korkeakoulusta, osastopäällikkö Antti Arola kansaneläkelaitoksesta, varatuomari Jorma Loimukoski ja Invest in Finland Bureaua johtaja Nils-Christian Berg Suomen Ulkomaankauppaliiton edustajina, veropoliittinen asiamies Seija Karttunen Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitosta, vientijohtaja Timo Vuori ja Suunnittelukeskus Oy:n toimitusjohtaja Timo Mylly Suomen Konsulttitoimistojen Liiton edustajina, toimitusjohtaja Terho Salo ja YIT:n varatoimitusjohtaja Esko Mäkelä Rakennusteollisuuden Keskusliiton edustajina, varatoimitusjohtaja Jukka Nyrölä ja varatuomari Kari Heliö Pöyry-yhtiöstä, varatoimitusjohtaja Kimmo Laukas Kone Oy:stä, apulaisjohtaja Pii Kotilainen Nokia Oy:stä, toiminnanjohtaja Jorma Virkkala Professoriliitto ry:stä, projektipäällikkö Kerstin Ekman Suomen Liikunta ja Urheilu ry:stä, Turun musiikkijuhlien toiminnanjohtaja Alarik Repo edustaen Finland Festivalia, varatuomari Marianne Malmgren Veronmaksajain Keskusliitosta sekä Rocktoimistojen liiton edustajina Welldone Agency & Promotion Oy:n toimitusjohtaja Risto Juvonen, Ruisrockin tuotan-

topäällikkö Rainer Koski ja Rocktops Oy:n toimitusjohtaja Juha Lassila.

1. Esityksen keskeinen sisältö

Hallitus ehdottaa, että kansainvälisiin verotuskysymyksiin tehtäisiin useita muutoksia, joista osa on toisistaan täysin riippumattomia ja osa enemmän tai vähemmän kiinteässä vuorovaikutussuhteessa toisiinsa.

Ehdotetut muutokset koskevat

- ns. kuuden kuukauden sääntöä,
- ulkomaisten taiteilijoiden ja urheilijoiden verotusta,
- ulkomailta tulevien avainhenkilöiden verotusta,
- ulkomaille maksettavien eläkevakuutusmaksujen vähentämistä,
- kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamista sekä
- eräitä muita kansainväliseen verotukseen liittyviä kysymyksiä.

Niin sanottua kuuden kuukauden sääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ns. kuuden kuukauden säännön alaisena nykyisin oleva tulo vaikuttaisi siihen verokantaan, jota sovelletaan verovelvollisen Suomesta saamaan ansiotuloon.

Ulkomaisten taiteilijoiden ja urheilijoiden Suomessa esiintymiseen perustuva tulo ehdotetaan säädettäväksi aina Suomesta saaduksi tuloksi. Siitä olisi siten maksettava lähdeverolain mukaista veroa Suomessa riippumatta siitä, onko taiteilijalla tai urheilijalla työnantaja täällä. Tulosta saataisiin kuitenkin vähentää ennen veron perimistä tositteelliset matka-, kuljetus- ja majoituskulut sekä kaavamainen kiinteä 30 prosentin suuruisen vähennys. Tosiasiallinen veroprosentti laskisi siten nykyisestä 35 prosentista 24,5 prosenttiin, mutta toisaalta verotus kohdistuisi kaikkiin ulkomaalaisiin taiteilijoihin ja ur-

heiljoihin riippumatta siitä, miten heille esiintymisen perusteella suoritettavan korvauksen suoritus käytännössä järjestetään.

Uutena lakina sisältyy ehdotukseen laki ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta. Sen mukaan ulkomailta tulevat erityistä asiantuntemusta omaavat avainhenkilöt voisivat Suomesta saatavan palkkatulonsa verotuksessa tietyin edellytyksin valita normaalin tuloverotuksen asemesta palkkatulon lähdeverotuksen alaiseksi enintään 24 kuukauden ajaksi. Lähdeverojärjestelmä koskisi ulkomaista palkansaajaa, joka toimii opettajana yliopistossa, korkeakoulussa tai muussa ylemmässä oppilaitoksessa taikka harjoittaa tieteellistä tutkimustyötä. Muilta ulkomailta tulevilta palkansaajilta edellytettäisiin, että heidän rahapalkkansa on vähintään 35 000 markkaa kuukaudessa. Palkkatulon lähdeveron suuruus olisi 35 prosenttia palkasta. Edellytyksenä uuden lain soveltamiselle olisi, että henkilö ei ole Suomen kansalainen eikä hän ole ollut Suomessa yleisesti verovelvollinen uudessa laissa tarkoitetun työskentelyn alkamisvuotta edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana.

Ulkomaiselle vakuutuslaitokselle maksettavia vapaaehtoisen eläkevakuutuksen maksuja ei ehdotuksen mukaan enää saisi vähentää verotuksessa. Työnantajan suorittamat tällaiset maksut luettaisiin työntekijän tuloksi. Ulkomaisen vakuutuslaitoksen Suomessa sijaitsevan sivukonttorin myöntämien vakuutusten maksut säilyisivät kuitenkin edelleen vähennyskelpoisina.

Hallituksen esitykseen sisältyy myös ehdotus laiksi kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta. Laki sisältäisi kansainvälisen verotuksen poistamista koskevat säännökset, joita sovellettaisiin sekä silloin, kun kansainvälinen kaksinkertainen verotus poistetaan verosopimuksen nojalla, että silloin, kun kaksinkertaisen verotuksen poistaminen perustuu yksinomaan Suomen lainsäädäntöön. Säädettyvä laki korvaisi nykyisen veronhyvityslain, jota ei nykyisin sovelleta verosopimustilanteessa.

Hallituksen esitykseen sisältyy myös useita Suomen kansainväliseen verolainsäädäntöön liittyviä pienehköjä tarkistusehdotuksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta. Lisäksi eräisiin ehdotuksiin sisältyy yksityiskohtaisia voimaantumia koskevia erityissäännöksiä. Tuloverolain 77 §:ään sisältyvää ns. kuuden kuukauden säännön muutosta sovelletaan ulkomaantyöskentelyn perusteella saatuu tuloon, jos työskentely alkaa ensi vuodenvaihteen jälkeen. Nykyisin voimassa olevaa lakia so-

velletaan kuitenkin myös vuosilta 1996 ja 1997 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely on alkanut kuluvana vuonna tai aiemmin.

2. Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä.

2.1. *Ulkomaantyöskentelyn ns. kuuden kuukauden sääntöön ehdotetun progressioehdon lieventäminen*

Kuuden kuukauden säännön piiriin kuuluvaa ulkomaantyötuloa ei nykyisin oteta mitenkään huomioon samana vuonna Suomessa ansaitun palkan verotuksessa. Hallituksen esityksen mukaan koko ulkomaantulo vaikuttaisi Suomessa saatavan ansiotulon verokantaan. Valiokunta pitää tätä verotuksen kiristymistä kohtuuttomana. Valiokunta ehdottaa, että verovapaasta ulkomaantulosta vain 60 % otettaisiin huomioon määrättäessä kotimaan tulon verokantaa. Ulkomaanpalkkaa ei siis kuitenkaan edelleenkaan verotettaisi Suomessa.

Hallitus ehdottaa ennakoperintälain 1 §:ään lisättäväksi 2 momentin, jonka mukaan ulkomailta saatua tuloa pidettäisiin ennakoperintän alaisena palkkana. Työnantaja vapautuu kuitenkin velvollisuudesta pidättää tällaisesta palkasta ennakkoa, jos veroviranomainen ennakoperintälain 16 §:n mukaisesti verokorttiin tehtävällä merkinnällä määrää, että ennakonpidätystä ei ole toimitettava.

Valiokunnan ehdottama muutos johtaisi siihen, että ulkomaantyötulosta otettaisiin huomioon 60 % kotimaan ansiotulon progressiota kiristävänä tulona. Hallituksen ehdottamaa progressiovaikutusta lievennettäisiin siis siten, että ulkomaantyötulosta jätettäisiin 40 prosenttia ottamatta huomioon Suomesta saadun ansiotulon verotuksessa.

Valiokunta ehdottaa, että selostettu muutos tehtäisiin tuloverolain 77 §:n 1 momenttiin sekä ennakoperintälain 1 §:n 2 momenttiin. Siten valiokunnan ehdottama lievennys koskisi myös sosiaaliturvamaksuja. Muihin lakiehdotuksiin ei tämän johdosta kuitenkaan ehdoteta muutoksia. Valiokunnan käsityksen mukaan lievennys tulisi ottaa huomioon myös muutoin kuin sosiaalitur-

vamaksuja määrättäessä kaikissa niissä tapauksissa, joissa jokin vero tai lakisääteinen maksu määräytyy ennakoperinnän alaisen palkan perusteella.

Valiokunta on tehnyt progressioehtoa lieventävät säännökset tuloverolain 77 §:n I momenttiin ja ennakoperintälain 1 §:n 2 momenttiin. Muutoksen pyrkimyksenä on hallituksen esityksen päämäärien mukaisesti veropohjan laajentaminen. Samalla valiokunnan ehdottaman lievennyksen tarkoituksena on kuitenkin turvata myös jatkossa suomalainen projektivienti. Ehdotettuja muutoksia voidaan siten pitää tässä vaiheessa kokeilunluonteisina ja niitä voidaan välittömästi muuttaa, mikäli suomalaisessa projektiviennissä esiintyy ongelmia.

Valiokunta edellyttää, että hallitus antaa esitykset nyt hyväksyttävien säännösten muuttamiseksi välittömästi, mikäli hyväksytyt muutokset johtavat projektiviennin heikkenemiseen.

2.2. *Ulkomaisten taiteilijoiden ja urheilijoiden verotus*

Hallitus ehdottaa, että tuloverolain 10 §:ään sisältyvää Suomesta saadun tulon käsitettä selvennetään taiteilijoiden ja urheilijoiden osalta siten, että Suomesta saaduksi tuloksi katsottaisiin tulo, joka on saatu taiteilijan tai urheilijan Suomessa tai suomalaisessa aluksessa harjoittamasta henkilökohtaisesta toiminnasta. Rajoitetusti verovelvollisen tällaisesta tulosta olisi lähdeverolain mukaan suoritettava lähdevero riippumatta siitä, millaisena tulona tästä toiminnasta saatua korvausta on pidettävä ja maksetaanko se taiteilijalle tai urheilijalle itselleen vai jollekin toiselle. Tähän tulon käsitteen selventämiseen ehdotetaan kuitenkin liitettäväksi rajoitetusti verovelvollisten taiteilijoiden ja urheilijoiden verotuksen lieventäminen eräiltä osin. Edellä mainitun lievennyksen toteuttamiseksi ehdotetaan otettavaksi käyttöön taiteilijan tai urheilijan tulosta tehtävä kaavamainen kuluvähennys. Tämä vähennys tehtäisiin ennen veron perimistä ja se kattaisi muut kuin erikseen mainitut tositteelliset menot. Vähennyksen suuruus olisi 30 prosenttia. Ehdotus merkitsisi sitä, että tosiasiallinen veroprosentti laskisi 35 prosentista 24,5 prosenttiin. Lisäksi rajoitetusti verovelvollisen tositteelliset matka-, kuljetus- ja majoitusmenot ehdotetaan säädetettäväksi vähennyskelpoisiksi, koska tällaiset menot erikseen korvattuina eivät ole lähdeveron alaista palkkaa.

Ruotsissa taiteilijoiden ja urheilijoiden on maksettava erityinen 15 prosentin suuruinen lähdevero. Tästä "erityisestä tuloverosta" on säädetty oma laki, joka tuli voimaan vuoden 1992 alusta. Lakiin sisältyy säännökset verovelvollisuudesta, veronalaisesta tulosta, verokannasta sekä verotusmenettelystä. Verokanta on 15 prosenttia.

Valiokunta ehdottaa, että hallituksen esitykseen sisältyviä ehdotuksia ulkomaisten taiteilijoiden ja urheilijoiden verotuksen muuttamiseksi muutetaan siten, että ne vastaisivat Ruotsin lainsäädäntöä. Suomen lakisystematiikan puitteissa ei kuitenkaan ole mahdollista laatia kaikissa yksityiskohdissaan Ruotsin mallin mukaista lainsäädäntöä. Valiokunta ehdottaa rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamista koskevaa lakiehdotusta muutettavaksi siten, että se vastaisi Ruotsin järjestelmän periaatteita. Lähdeveroprosentti alenisi 15 prosenttiin, eikä taiteilijan tai urheilijan saamasta tulosta myönnettäisi vähennyksiä. Kun verokantaa näin alennettaisiin, voitaisiin myös luopua ehdotetusta voittoa tavoittelemattomalle yhteisölle maksettavaa korvausta koskevasta erityishuojennuksesta.

2.3. *Rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain 5 §:n muutos*

Lakiehdotuksen 5 §:ssä ehdotetaan säädetettäväksi, että lähdeveroa ei peritä kansaneläkkeestä. Valiokunta ehdottaa, että käytännöllisistä syistä kansaneläkkeeseen rinnastetaan tässä säännöksessä myös kansaneläkelaitoksen suorittamat perhe-eläkelain (38/69) mukaiset eläkkeet. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan muutoksella ei ole sanottavaa taloudellista merkitystä.

2.4. *Ulkomailta tulevan palkansaajan määritelmä*

Hallituksen esitykseen sisältyvän 3. lakiehdotuksen (Laki ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta) 2 § sisältää ehdotuksen ulkomailta tulevan palkansaajan määritelmäksi. Säännösehdotus sisältää tyhjentävän määritelmän siitä, ketä voitaisiin pitää laissa tarkoitettuna ulkomailta tulevana palkansaajana, johon voidaan soveltaa suhteellista 35 %:n verokantaa.

Valiokunta ehdottaa lisättäväksi ulkomailta tulevan palkansaajan määritelmään edellytyksen

työskentelystä erityisasiantuntemusta edellyttävissä tehtävissä. Tällä rajauksella pyritään siihen, että kevennetyllä verotuksella voidaan houkutella Suomeen sellaisia henkilöitä, joiden tietämys tai muut taidot ovat tärkeitä mm. maamme tuotannon, elinkeinoelämän tai tutkimuksen kehittämässä eikä maassamme ole tällaisia erityisasiantuntemusta omaavia henkilöitä riittävästi saatavissa.

2.5. Lähdeverojärjestelmän käyttöönoton edellyttämät muutokset eräisiin lakisääteisiin maksuihin

Hallituksen esityksessä todetaan, että ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverojärjestelmän käyttöönotto edellyttää muutoksia muun muassa työntekijäin eläkelakiin ja valtion eläkerahastosta annettuun lakiin. Näitä muutoksia ei kuitenkaan katsottu tarkoituksenmukaiseksi liittää mainittuun esitykseen vaan näistä muutoksista ajateltiin annettavaksi eri esitykset.

Koska lakiehdotukseen sisältyy jo nyt yhtä lakisääteistä maksua eli työnantajan sosiaaliturvamaksua koskeva säännös (10 §) ja koska ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverojärjestelmä voi koskea kutakin verovelvollista vain ly-

hyehkön määräajan, olisi tässä tilanteessa kuitenkin tarkoituksenmukaisempaa sisällyttää käsiteltävänä olevaan lakiin kaikki tarvittavat lakisääteisiä maksuja koskevat säännökset kuin muuttaa väliaikaisesti useita eri lakisääteisiä maksuja sisältäviä säädöksiä.

Näistä syistä valiokunta ehdottaa, että kysymyksessä olevan lakiehdotuksen 10 §:ään lisätään työnantajan sosiaaliturvamaksun ohella muut tarpeellisina pidettävät lakisääteiset maksut. Valiokunnan tekemä ehdotus sisältää yksinomaan ne muutosehdotukset, jotka oli hallituksen esityksen perusteluiden mukaan tarkoitus tehdä erillisten hallitusten esitysten pohjalta.

2.6. Laki kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta

Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen 6 §:n 1 momenttiin sisältyvä teknisluonteinen virhe korjataan.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että 6. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana sekä 1.—5. lakiehdotus näin kuuluvina:

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/92) 135 §:n 2—4 momentti, *muutetaan* 9 §:n 3 momentti, 76 §:n 4 kohta ja 77 §:n 1 momentti,

näistä 76 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1465/94),

ja

lisätään 10 §:ään uusi 4 a ja 4 b kohta, lakiin uusi 13 a §, 68 §:ään uusi 3 momentti, 76 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla, uusi 5 kohta ja 2 momentti sekä 96 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 30 päivänä joulukuuta 1993 annetulla lailla (1502/93), uusi 9 momentti seuraavasti:

9, 10, 13 a, 68 ja 76 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

77 §

Ulkomaantyötulo

Ulkomailla tehdystä työstä *saadusta palkasta* (*ulkomaantyötulo*) otetaan verotuksessa huomioon siten kuin kansainvälisen kaksinkertaisen

verotuksen poistamisesta annetun lain (/) 6 §:ssä säädetään *60 prosenttia*, jos tästä työstä johtuva oleskelu ulkomailla yhtäjaksoisesti kestää vähintään kuusi kuukautta (*ulkomaantyöskentely*). *Muilta osin ulkomaantyötuloa ei pidetä veronalaisena tulona*. Ulkomaantyötulona ei kuitenkaan pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn

sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa, eikä palkkaa, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta suomalaiselta julkisyhteisöltä tai Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:ltä taikka suomalaisessa vesi- tai ilma-aluksessa tehdystä työstä.

96 §
(Kuten hallituksen esityksessä)
Voimaantulosäänös
(Kuten hallituksen esityksessä)

2.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 11 päivänä elokuuta 1978 rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 5 §, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 7 §, 16 §:n 2 momentti ja 17 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti 8 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1106/94), 5 ja 7 § 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1544/92) ja 6 §:n 1 momentti 30 päivänä marraskuuta 1990 annetussa laissa (1022/90), ja

lisätään 3 §:ään uusi 6 momentti (*poist.*) seuraavasti:

2 §

Mikäli tässä laissa ei toisin säädetä, noudatetaan vastaavasti, mitä muualla verolainsäädännössä säädetään rajoitetusti verovelvollisen tulojen ja varojen veronalaisuudesta sekä niistä tehtävistä vähennyksistä. Lähdeveroa perittäessä saadaan tulosta tehdä vain (*poist.*) 6 §:ssä säädetty vähennykset.

3 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos taiteilijan tai urheilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuva korvaus maksetaan ulkomaiselle yhteisölle tai henkilölle, joka ei asu Suomessa, verovelvollisena pidetään lähdeveroa perittäessä ainoastaan tätä yhteisöä tai henkilöä. (*Poist.*)

4 §
(*Poist.*)

5 §

Lähdeveroa ei peritä kansaneläkkeestä eikä *perhe-eläkelain* (38/69) mukaisesta eläkkeestä.

6 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 §

Lähdevero on 28 prosenttia osingosta, korosta, rojaltista ja yhtiöveron hyvityksestä sekä 35 prosenttia palkasta, eläkkeestä, muusta ennakoperintälain 5 §:ssä tarkoitettusta suorituksesta sekä henkilöstörahaston maksamasta rahastoosuudesta ja jakamasta ylijäämästä. *Lähdevero on 15 prosenttia* 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua taiteilijan tai urheilijan toimintaan perustuvasta korvauksesta. Lähdevero menee kokonaisuudessaan valtiolle.

16 ja 17 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäänös
(Kuten hallituksen esityksessä)

3.

Laki**ulkomailta tulevan palkansaaajan lähdeverosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 §

Ulkomailta tulevan palkansaaajan määritelmä

Ulkomailta tulevana palkansaaajana pidetään tätä lakia sovellettaessa luonnollista henkilöä, jos

(1 kohta kuten hallituksen esityksessä)

2) hänelle tästä työstä maksettava rahapalkka on vähintään 35 000 markkaa kuukaudessa koko tässä laissa tarkoitetun työskentelyn ajan;

3) hän työskentelee erityisasiantuntemusta edellyttävissä tehtävissä ja

(4 kohta kuten 3 kohta hallituksen esityksessä)

Jos ulkomailta tuleva palkansaaaja toimii opettajana suomalaisessa yliopistossa, korkeakoulussa tai muussa ylemmässä oppilaitoksessa taikka harjoittaa tieteellistä tutkimustyötä yleiseksi

eduksi eikä tietyn henkilön tai yhteisön yksityiseksi hyödyksi, 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyjä edellytyksiä ei vaadita.

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

3—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

10 §

Työnantajan sosiaaliturvamaksu

Palkkatulon lähdeveron alaista palkkaa pidetään *palkkana, jonka perusteella on suoritettava muut kuin 1 §:ssä tarkoitetut sosiaaliturva-, työeläkevakuutus-, tapaturmavakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksut, joista muutoin on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.*

11 ja 12 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4.

Laki**kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 §

Progressioehtoinen vapautusmenetelmä

Vieraasta valtiosta saatu tulo, johon Suomi on kansainvälisessä sopimuksessa luopunut käyttämästä verotusoikeuttaan, on luonnollisen henkilön, yhtymän ja kuolinpesän veronalaista tuloa. Verovelvollisen tulosta menevistä veroista vähennetään kuitenkin osa, joka vastaa *verosta vapautetun tulon* osuutta tulolähteen ja tulolajin tulosta (*progressioehtoinen vapautusmenetelmä*). Vieraasta valtiosta saatua tuloa laskettaessa vä-

hennetään tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot ja korot, jollei muualla toisin säädetä. Menot ja korot eivät kuitenkaan ole vähennyskelpoisia siltä osin kuin ne ylittävät vieraasta valtiosta saadun tulon määrän silloinkaan, kun ne saataisiin vähentää tuloverolain (1535/92), elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/68) tai maatilatalouden tuloverolain (543/67) mukaan. Vähennys tulosta menevistä veroista tehdään eri veroista näiden suhteessa.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

7—11 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5.

laki**ennakkoperintälain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 28 päivänä marraskuuta 1959 annetun ennakkoperintälain 30 §, sellaisena kuin se on 22 päivänä helmikuuta 1991 annetussa laissa (352/91), sekä
lisätään 1 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään, tämän lain säännöksiä sovelletaan ulkomailla tehdystä työstä maksettuaan palkkaan silloinkin, kun tulo otetaan verotuksessa huomioon siten kuin kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen

poistamisesta annetun lain (/) 6 §:ssä tarkoitetaan. *Jäljempänä 4 §:ssä tarkoitettuna palkkana pidetään kuitenkin 60 prosenttia ulkomailla tehdystä työstä maksetusta palkasta.*

Voimaantulosäännös
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pekkarinen, varapuheenjohtaja Törnqvist, jäsenet Ala-Nissilä, Kallis, Laaksonen, Laitinen, Puisto, Rämäki, Rauramo (osittain), Saario, Sasi (osittain),

Tykkyläinen ja Vihriälä sekä varajäsenet Joenpalo, P. Leppänen, Liikkanen (osittain), H. Markkula-Kivisilta, A. Ojala (osittain), Pykäläinen, Saarinen ja Uotila.

Vastalause*Valiokunnan muutokset valmistelemattomia*

Hallituksen esitys sisältää useita ulkomaalaisten tuloverotukseen sisältyviä muutoksia. Hallitus esittää ulkomailla työskentelevien suomalaisten verotusta kiristettäväksi ja Suomessa työskentelevien ulkomaalaisten verotusta lievennettäväksi. Valiokunnassa jo sinänsä teknisesti ongelmallisia hallituksen esityksiä on muutettu mielestämme hyvin puutteellisen valmistelun perusteella. Erityisesti ulkomaalaisten taiteilijoiden ja urheilijoiden verotukseen tehdyt muutokset olisivat vaatineet selkeästi paremman valmistelun. Muutoinkin ulkomaalaisten verotusta on tarpeen yksinkertaistaa eikä monimutkaistaa.

Yhtenäinen lähdeverokanta

Maamme kireä ansiotulojen verotus, niin suomalaisille kuin ulkomaidenkin kansalaisille hankaloittaa huippuasiantuntijoiden saamista Suomeen. Tilanteeseen vaikuttavat ulkomaalaisille työskentelystä ja maahanmuutosta tulevat kustannukset. Määräaikainen mainituille ulkomaalaisille erikoisasiantuntijoille ja yliopistoissa, korkeakouluissa tai muussa ylemmässä oppilaitoksessa työskenteleville kohdennettu kevennetty verotus voi tässä mielessä olla perusteltu.

Katsomme, että edellä mainittujen ulkomaisten verovelvollisten palkkatulon lähdeveron on johdonmukaista ja oikeudenmukaista olla sama kuin nykyisinkin on Pohjoismaiden Investointi-

pankin Suomessa työskentelevän henkilöstön osalta. Lähdeverokannan tulee siten olla hallituksen esittämän 35 prosentin sijasta 40 prosenttia. Lain 5 §:ää tulee muuttaa tältä osin.

Hallituksen esityksessä ulkomailla tulevan palkansaajan määritelmä sulkee pois kaikissa tapauksissa Suomen kansalaisen riippumatta siitä, kuinka kauan hän on ulkomailla asunut ja riippumatta lain muista edellytyksistä. Katsomme, että lain 2 §:n osalta tulee poistaa Suomen kansalaisuutta kaikissa tapauksissa koskevat rajat.

Kuuden kuukauden sääntöä ei pidä nyt kumota

Hallituksen esityksen muutokset suomalaisille merkitsevät ulkomailla ansaitun palkkatulon verotuksen kiristämistä. Ne sopivat huonosti tähän talous- ja työllisyystilanteeseen. Esitetyillä muutoksilla olisi kielteinen vaikutus suomalaisyritysten kansainvälistymiseen ja kilpailukykyyn. Esitykset johtaisivat palkkakustannusten nousuun, mikä heikentäisi olennaisesti suomalaisyritysten mahdollisuuksia työllistää suomalaisia ulkomailla.

Rakennusalan ja muun projektiviennin kannalta kuuden kuukauden säännön kiristämisen vaikutukset olisivat nykyisessä tilanteessa erityisen vaikeat. Suomalaisyritysten projektivienti on perinteisesti poikunut tilauksia myös suomalaiselle rakennusmateriaali- ja laitteita valmistavalle teollisuudelle, jotka jäisivät esityksen toteutuessa saamatta. Hallituksen esitykseen sisältyvä

kahden vuoden siirtymäsäännös Venäjän ja Ukrainan rakennusprojektien osalta ei ratkaise muutoksiin liittyviä ongelmia.

Nykyinen kuuden kuukauden sääntö ei käytännössä aiheuta merkittävää vääristymää palkkatulon veotukseen. Se ei myöskään merkittävästi pienennä Suomen verokertymää. Lopputulos saattaisi tässä tilanteessa olla päinvastainen: suomalaisyritysten projektivienti voi tyrehtyä, suomalaiset työntekijät jäävät työllistymättä, kaavaillut verotuotot jäävät saamatta ja työttömyysmenot kasvavat.

Nykyinen kuuden kuukauden sääntö on hallinnollisesti selkeä. Esitetyt muutokset ja valiokunnan niihin tekemät muutokset monimutkaisaisivat nykyistä säännöstöä. Ne lisääisivät byrokratiaa sekä verohallinnossa että yrityksissä ja aiheuttaisivat merkittäviä lisäkustannuksia nykyjärjestelmään verrattuna.

Mielestämme nykyinen kuuden kuukauden sääntö on säilytettävä toistaiseksi muuttamattomana. Tuloverolain 77 §:ää ei siksi tule muuttaa. Ennakkoperintälain muutos on myös siten tarpeeton ja hylättävä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että hallituksen esitykseen sisältyvä 5. lakiehdotus hylättäisiin,
että 2. ja 4. lakiehdotus hyväksyttäisiin valiokunnan mietinnön mukaisina ja
että 1. ja 3. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvina:*

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/92) 135 §:n 2—4 momentti, *muutetaan* 9 §:n 3 momentti ja 76 §:n 4 kohta (*poist.*),

ja näistä 76 §:n 4 kohta, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1465/94),

ja *lisätään* 10 §:ään uusi 4 a ja 4 b kohta, lakiin uusi 13 a §, 68 §:ään uusi 3 momentti, 76 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla, uusi 5 kohta ja 2 momentti sekä 96 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 30 päivänä joulukuuta 1993 annetulla lailla (1502/93), uusi 9 momentti seuraavasti:

9, 10, 13 a, 68 ja 76 §
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

77 §
(*Poist.*)

96 §
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Voimaantulosäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä)

3.

Laki**ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2 §

Ulkomailta tulevan palkansaajan määritelmä

Ulkomailta tulevana palkansaajana pidetään tätä lakia sovellettaessa luonnollista henkilöä, jos

(1—3 kohta kuten valiokunnan mietinnössä)

4) (*poist.*) hän *ei* ole ollut Suomessa yleisesti verovelvollinen tässä laissa tarkoitetun työskentelyn alkamisvuotta edeltäneen viiden kalenterivuoden aikana.

(2 ja 3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

3 §

Veron peruste ja määrä

Palkkatulon lähdevero on *40 prosenttia* 2 §:ssä tarkoitetusta työskentelystä saadun, ennakkoperintälain (418/59) mukaan lasketun ennakonpidätyksen alaisen palkan kokonaismäärästä. Verovelvollinen on tulon saaja. Vero peritään lopullisena verona siten, että työnantaja saa vähentää sen maksettavasta palkasta.

4—12 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1995

Olavi Ala-Nissilä
Raimo Liikkanen

Jukka Vihriälä
Bjarne Kallis

Mauri Pekkarinen

